

SUNUŞ

Eleştirel düşünmeyi, okumayı/yazmayı, sorular sormayı amaç edinen *Monograf*, beşinci sayısıyla yayında.

Bu sayımızın odağı: “**Belleği Okumak/Yazmak**”. Odakta ilk olarak, Uğur Çalışkan ve Çimen Günay Erkol “Bellekten Beklentiler: Eleştirinin Darbe Romanlarına Tanıklığı” başlıklı makalelerinde Türkiye tarihindeki darbelerin etrafında gelişen edebiyatların edebiyat eleştirisi tarafından nasıl ele alındığını tartışıyorlar ve tanıklık ile travma tartışmalarından faydalanarak, darbe edebiyatlarının hakikatle yüzleşme potansiyelini ve adaletin gerçekleşmesini odağına alan bir edebiyat eleştirisiyle incelenmesini öneriyorlar. “Ulusal Kimlik, Kolektif Bellek ve Edebiyat: *Dersimli Kız* Romanında Resmi Bellek Temaları” başlıklı çalışmasında Gökçen Başaran İnce, ulusal kimliği inşa sürecinde kolektif belleğin ve belleği kaydetme pratiklerinden biri olarak edebiyatın işlevini değerlendiriyor, resmi bellekte kitleselleştirilmeye çalışılan “Dersimli” imajının, popüler bir metinde nasıl yeniden üretildiğini gösteriyor. Hilal Yavuz, “Atılmış Hayat Parçaları: Tanpınar’ın *Huzur* Romanında Hafıza ve Mekân İlişkisi” başlıklı yazısında *Huzur* romanındaki çatışmayı modernizmin diyalektiği içerisinde inceleyerek, romanın temel izleklerini (hafıza/hatırlama, hakikilik/hakikat ve şehir gezginliği deneyimi) Walter Benjamin’deki deneyim [Erfahrung] kavramı ve Hegel mantığını takip eden Bildungroman’daki Erfahrung ile ele alıyor; Mümtaz’ın hafızasını, Hegel’in hafıza [Erinnerung] kavramına antitez olarak üretilen Benjamin’in hatırlama [Eingedenken] kavramıyla birlikte düşünüyor. “Şebnem İşigüzel’in *Çöplük* Romanında ‘Eksik Yazar’ların Bellekle İmtihanı” başlıklı makalesinde Suat Baran, kadınların hayat hikâyeleri ve çöplük teması üzerinden bellek, geçmiş, gerçek ve kurmaca arasındaki

ilişkiyi sürekli olarak irdeleyen Şebnem İşigüzel'in *Çöplük* romanında, eksik yazar figürasyonunun nasıl ve ne şekilde ele alındığını yakın okuma tekniği ile inceliyor ve bu bağlamda bellek, geçmiş, tiksiniç ve travma gibi kavramları konu çerçevesinde değerlendiriyor. "Açılır ve Kapanmaz / Tarihin Yakut Yarısı: Nilgün Marmara Şiirinde Tanıklığı Yazmanın Tarihi" başlıklı çalışmasında Duygu Ergun, dilini imkansızlıkların ve ihtimallerin sınırlarına koyan ve bu sınırları muğlaklaştıran Marmara şiirini, tanıklık bağlamında tartışıyor. Sinem Şahin Yeşil "Psikocoğrafya ve Bir Şehir Gezgininin Anıları" başlıklı çalışmasında, kenti deneyimleme üzerine düşünen "psikocoğrafya"yı nostalji konusuyla ilişkilendirerek Orhan Pamuk'un *İstanbul: Hatıralar ve Şehir* adlı kitabını psikocoğrafya perspektifinden inceliyor.

Pasaj bölümünde, Alphan Akgül "Yıpranan Nesne, Kaybolan Benlik: *Fikrimin İnce Gülü* Üzerine Psikanalitik Bir İnceleme" başlıklı makalesiyle Adalet Ağaoğlu'nun *Fikrimin İnce Gülü* romanını, İngiliz psikanalist D.W. Winnicott'ın geliştirdiği "geçiş nesnesi" kavramı açısından çözümlüyor. "Dijital Beşeri Bilimlerin İmkanları Işığında Dünden Bugüne Burjuva" başlıklı yazısında Nefise Kahraman, Eren Buğlalılar tarafından Türkçeye çevrilen Franco Moretti'nin *Tarih ile Edebiyat Arasında Burjuva* kitabını inceliyor.

Monograf'ın daha önceki sayılarda Ferdan Ergut, Ferhat Kentel, Aksu Bora ve Dilek Cindoğlu ile gerçekleştirdiği "Türkiye'de Akademi Konuşmaları"nın bu sayıda konuğu Mahmut Mutman. Söleşiyi Mustafa Demirtaş yaptı.

Makalelerin değerlendirilme sürecinde Olcay Akyıldız, Fatih Altuğ, Günil Özlem Ayaydın Cebe, Hilal Aydın, Murat Cankara, Neslihan Demirkol, Esra Dicle Başbuğ, Murat Devrim Dirlikyapan, Sevgi Doğan, Caner Işık, Halim Kara, Nevzat Kaya, Erol Köroğlu, Göze Orhon, Nilay Özer, Veysel Öztürk, Cemal Sakallı, Ali Serdar, Zeynep Seviner, Emel Taştekin, Mehmet Fatih Uslu, Beyhan Uygun Aytemiz, Zeynep Uysal ve Yılmaz Yıldırım katkı sundular, destek oldular; teşekkür ederiz.

Monograf'ın altıncı sayısının odağı "**Tür Tartışmaları**". Odak dışı makalelere de yer vereceğimiz altıncı sayımızda ayrıca yeni bir bölüme başlayacağız: *Dipnot*. Fatih Altuğ editörlüğünde hazırlanacak olan *Dipnot*'ta; her sayı, Türkçe edebiyatın çağdaş yazarlarından

biri ele alınacak. Bu sayıda çağrı metnini yayımladığımız ilk *Dipnot*, Sema Kaygusuz edebiyatı üzerine.

*Monograf*ın beşinci sayısı hazırlanırken, beklediğimizin üzerinde bir ilgi ile karşılaştık. Değerlendirilmek üzere gönderilen makalelerin sayısındaki artış, yayımladığımız çalışmaların uyandırdığı etki bizi her geçen gün daha da cesaretlendiriyor. İki yılı tamamladık; bize güç veren hocalarımıza, arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

Melek Aydoğan